

Verlag

De etiologische diagnostiek van beroepsziekten. Hoe gaat dat en wie gaat dat doen?

Verlag bijeenkomst Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB), 23 juni 2022.

Rik Menting

Inleiding

Het risico van het werken met chemische stoffen heeft in Nederland maatschappelijke en politieke belangstelling gekregen.

In Nederland lanceerde het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in 2018 de campagne 'Veilig Werken met Gevaarlijke Stoffen', bedoeld om werkgevers en werknemers aan te sporen om werk te maken van een verstandige omgang met gevaarlijke stoffen. In maart 2020 verscheen het rapport van de Commissie Heerts Stof tot nadenken, Maart 2020 <https://www.commissievsab.nl>.

Tijdens de CGC bijeenkomst 2021 "Arbeidstoxicologie en een preventietaak voor de bedrijfsarts?" is stilgestaan bij de rol van de bedrijfsarts in relatie tot arbeid en gezondheid. In deze bijeenkomst zullen wij jullie enerzijds informeren over de voortgang van de Tegemoetkomingsregeling (TSB)-regeling) in Nederland en anderzijds delen we ervaringen met het functioneren van het Belgische beroepsziekteverzekeringssysteem.

Waar zitten de verschilpunten en welke zijn de problemen bij het stellen van een etiologische diagnose van een vermoedelijke beroepsziekte? Aanvullend worden vanuit België een paar goede praktijkvoorbeelden gegeven van hoe de etiologische diagnose van bepaalde beroepsziekten in de praktijk kan worden gevoerd.

Per 1 juli 2022 start het LEXCES (Landelijk expertise centrum chemische stoffen). De oprichting van het LEXCES gebeurt op initiatief van het ministerie van SZW naar aanleiding van het advies van de commissie Heerts.

Hoe wordt de noodzakelijk ketenaanpak van blootstellingsbeoordeling en diagnostiek in de praktijk vorm gegeven. Wat is de rol van de bedrijfsarts bij het vaststellen van beroepsziekte en welke mogelijkheden heeft de bedrijfsarts voor het vaststellen? Zijn er veranderingen in Nederland te verwachten nu er financiële vergoeding bij een vastgestelde beroepsziekte komen.

Ernst Jurgens, bestuurslid NVAB schets het perspectief vanuit de NVAB en maakt een verwijzing naar de eerste kernwaarde van onze beroepsgroep.

Al het handelen van de bedrijfsarts is gericht op het

voorkomen van beroepsziekten en beroeps gebonden aandoeningen, en op behoud van duurzame inzetbaarheid van de werknemer. Dit in het belang van die werknemer, de maatschappij waarin hij leeft, en de organisatie waaraan de bedrijfsarts adviseert.

Willem Pieter Piebenga schetst de ontwikkeling van de bedrijfsgezondheidszorg in de afgelopen decennia.

Van integrale non profit zorg naar verzuimbegeleiding in een commerciële setting De RI&E en PMO; een 2 eenheid in historisch perspectief maar waar staan ze nu?

Welke lessen kunnen wij trekken van uit het verleden voor het heden, biedt de TSB regeling een kans en oplossing.

Is de TSB een update voor wat in de 90-er jaren bedacht?

Rik Menting blikt terug op de positie van de bedrijfsarts en de rol van de bedrijfsarts in de preventiezorg.

Ondanks de herziening Arbo wet 2017 is de rol van de bedrijfsarts niet veranderd. Nog steeds ligt de focus op de verzuim en reïntegratie begeleiding en is de betrokkenheid bij preventieve arbozorg taken niet toegenomen.

Voor deze transitie is op meerdere niveaus en bij meerdere relevante stakeholders veranderingsbereidheid noodzakelijk.

Bedrijfsartsen zullen hier, samen met hun beroepsvereniging, zelf actief het voortouw in moeten nemen. LEXCES biedt hiervoor een podium en een kans.

Karel van Damme schets vanuit FEDRIS, het fonds voor beroepsziekten in België, een overzicht van de beroepsziekteverzekering in België op de golven van de sociale geschiedenis.

Hij beschrijft de historische ontwikkeling en huidige systeem aan de hand van lijst systeem, opensysteem en arbeid gerelateerde ziekte vanuit risicofactor naar letsel en mate van causaal verband.

Er worden voorbeelden getoond van aantallen, aard tussenkomst en uitgaven bij bepaalde aandoeningen.

Hij beschrijft de werkwijze van het FEDRIS en rol van de arbeid arts en de organisatie structuur van FEDRIS inclusief

beheerraad en geneeskundig comiteit die bestaat uit werknemers en werkgevers.

Frederieke Schaafsma schets de huidige stand van LEXCES en de kansen die LEXCES kan bieden voor de bedrijfsgezondheidszorg, multidisciplinaire en arbo-curatieve samenwerking.

De commissie Heerts concludeert dat beroepsziekten voorkomen kunnen worden met een betere preventie, een meer effectieve beheersing van blootstellingsrisico's, een betere naleving van de verplichtingen uit de Arbowetgeving en een grotere aandacht voor de verbanden tussen werk en gezondheidsklachten in de bedrijfsgezondheidszorg en in de eerste- en tweedelijnszorg. De bedrijfsgezondheidszorg wordt aangesproken!

LEXCES is hét expertisecentrum voor stoffen gerelateerde beroepsziekten. In deze netwerkorganisatie werken verschillende organisaties samen om kennis en expertise op het gebied van gevaarlijke stoffen en gezondheidsrisico's voor werkenden te verzamelen, verder

te ontwikkelen en de verspreiding ervan actief te bevorderen. Daarmee draagt LEXCES actief bij aan de preventie en beoordeling van stoffen gerelateerde beroepsziekten. Er is een eerste lijst ernstige stoffen-gerelateerde beroepsziekten en vanaf 01-01-2023 start de Tegemoetkomingsregeling (TSB) voor drie (type) beroepsziekten - Allergisch astma

- Longkanker door asbest – CTE. Hiervoor worden panels gevormd en protocollen opgesteld. Elk panel bestaat uit tenminste 3 onafhankelijke leden; medische specialist, bedrijfsarts & arbeid hygiënist.

Naast het uitvoeren van deze TSB regeling heeft het LEXCES nog drie belangrijk kerntaken; t.w. bundelen, ontwikkelen en delen van kennis, uitvoeren van programma's gericht op opleiding, preventie en vroeg signalering en tot slot het verbeteren van arbeidsgeneeskundige zorg. Het Lexces biedt, zowel voor de bedrijfsgezondheidszorg als voor de individuele bedrijfsarts, hierdoor volop kansen om de arbo preventie taken alsmede de multidisciplinaire samenwerking te verbeteren.

Steven Ronsmans neemt ons mee in de drempels naar compensatie van beroepsziekten in België. Hij bespreekt aan de hand van een viertal casussen, waaronder contactdermatitis, beroepsastma en silicose, het proces dat gaat van het vermoeden van een beroepsziekte, over het maken van een oorzakelijke diagnose tot een compensatie voor de beroepsziekte. Was er sprake van collectief geheugenverlies in de arbeidsgeneeskunde? Wat kunnen wij leren vanuit het verleden met een doorkijkje naar de toekomst. De ILO heeft in dat kader in februari 2022 een herziene lijst gepubliceerd van beroepsziekten (https://www.ilo.org/global/topics/safety-and-health-at-work/resources-library/publications/WCMS_836362).